

دفترچه‌ی پاسخ

۲۴ دی ماه ۱۳۹۵

عمومی سال چهارم انسانی

طراحان به ترتیب حروف الفبا

زبان و ادبیات فارسی	محسن اصغری - مریم شمیرانی - سیدجمال طباطبایی نژاد - کاظم کاظمی - سعید گنج بخش زمانی - الهام محمدی - مرتضی منشاری - حسن وسکری
فرهنگ و معارف اسلامی	محبوبه ابتسام - ابوالفضل احدزاده - امین اسدیان پور - مسلم بهمن آبادی - عباس سیدشستری - حسن فیاض - وحیده کاغذی - مرتضی محسنی کبیر - فیروز نژادنجف - سیداحسان هندی - مرتضی یعقوبی
زبان انگلیسی	شهاب اناری - بهرام دستگیری - میرحسین زاهدی - علی شکوهی - روزبه شهلائی مقدم - علی عاشوری - میلاد قریشی - رضا کیاسالار - امیرحسین مراد - جواد مؤمنی

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستاران دانشجو و رتبه‌های برتر کنکور
زبان و ادبیات فارسی	الهام محمدی	کاظم کاظمی	مریم شمیرانی مرتضی منشاری حسن وسکری	محمدجواد محسنی
فرهنگ و معارف اسلامی	حامد دورانی	امین اسدیان پور مسلم بهمن آبادی سیداحسان هندی	سکینه گلشنی فیروز نژادنجف	صالح احصائی
معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	—	—
زبان انگلیسی	جواد مؤمنی	رضا کیاسالار	—	عبدالرشید شفیعی - حامد بابایی

گروه فنی و تولید

مدیران گروه	الهام محمدی، فاطمه منصور خاکی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: مریم صالحی، مسئول دفترچه: لایلا ایزدی
صفحه‌آرا	زهره فرجی
نظارت چاپ	علیرضا سعدآبادی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی

۱- (الهام ممبری)

جرگه: گروه، زمهره / چغز: قورباغه / پالیز: بوستان / محضر: استشهاده‌نامه
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، فهرست واژگان)

۲- (کاتلم کاطمی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «لجّه»: عمیق‌ترین موضع دریا، میانه‌ی دریا
گزینه‌ی «۲»: «شرنگ»: زهر، سم، هر چیز تلخ
گزینه‌ی «۳»: «شاب»: جوان، مرد جوان
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، فهرست واژگان صفحه‌های ۱۵ و ۶۱)

۳- (مرتضی منشاری - اربیل)

الف- کتم: پوشیدگی، پنهان بودن / مکارم: بزرگی‌ها، جوانمردی‌ها / ناوک: نوعی تیر کوچک / «شقاوت» و «فراخ» درست معنی شده‌اند.
ب- دژخیم: جلاد / آلام: دردها، رنج‌ها
«خطیر، فجاج و دهری» درست معنی شده‌اند.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، فهرست واژگان)

۴- (الهام ممبری)

املا‌ی صحیح واژگان عبارت‌اند از: «قضا و غریب».
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، ترکیبی)

۵- (کاتلم کاطمی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: آقوز ← آغوز
گزینه‌ی «۲»: مغاضی ← مغازی
گزینه‌ی «۴»: ذکی ← زکی
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، صفحه‌های ۲۶، ۵۵ و ۶۲)

۶- (کاتلم کاطمی)

از دیگر شرایط حماسه: جریان یافتن حوادثی است که با منطق و تجربه‌ی علمی سازگاری ندارد. در شاهنامه وجود سیمرغ، دیو سپید، رویین‌تن بودن اسفندیار و ... عناصر و پدیده‌هایی هستند که زمینه‌ی تخیلی حماسه را تقویت می‌کنند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: آغاز مثنوی مولانا از این جهت که به‌طور صریح با نام خدا شروع نشده است. با دیگر آثار نثر و نظم فارسی تفاوت دارد.
گزینه‌ی «۲»: حوادث قهرمانی - که به منزله‌ی تاریخ خیالی یک ملت است - در بستری از واقعیات جریان دارند و زمینه‌ی ملی حماسه را به‌وجود می‌آورند.
گزینه‌ی «۴»: «سرال‌توحید» نمونه‌ای زیبا از شرح حال نویسی است.
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، صفحه‌ی ۱۱)

۷- (الهام ممبری)

الف) «صحیفه‌ی سجادیه» از امام سجاد (ع)
ب) «چهل حدیث» از امام خمینی (ره)
(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

(مریم شمیرانی)

۸- در قرن پنجم تغزل در شعر فرخی کمال می‌یابد و نوع عارفانه‌ی آن به وسیله‌ی مولانا و حافظ به کمال می‌رسد. در قرن پنجم شاعرانی چون عنصری، فخرالدین اسعدگرگانی و عیوقی به سرودن منظومه‌های عاشقانه پرداختند.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، صفحه‌ی ۲۳)

۹- (کاتلم کاطمی)

ج) ایهام تناسب: مشتری ۱- طالب و خریدار (معنی مورد نظر) ۲- نام یک ستاره (که با زهره تناسب دارد). د) استعاره: «آتش» استعاره از «عشق» / الف) تشبیه: کمد زلف (اضافه‌ی تشبیه‌ی) / ب) متناقض‌نما: مجموع پریشان (مجموع: آسوده خیال)
(زبان و ادبیات فارسی، آرایه)

۱۰- (مسن و سگری - ساری)

«روی نهدان» در دو معنی پذیرفتنی است: ۱- چهره بر زمین نهادن ۲- توجه کردن توجه: واژه‌های «بو، مدام و چنگ، عود»، گرچه از کلمات ایهام‌ساز هستند، اما در این ابیات فقط در یک معنا پذیرفتنی هستند و معنی دومی ندارند.

(زبان و ادبیات فارسی، آرایه)

۱۱- (کاتلم کاطمی)

«بخت شور» می‌تواند حس آمیزی باشد اما در بیت اسلوب معادله به‌کار نرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «از خویش رفتن» کنایه از «از خود بی‌خود شدن، عاشق و سرمست شدن، بی‌هوش شدن و ...» / ایهام تناسب: «غریب» دو معنا دارد: ۱- شگفت، عجیب (معنی مورد نظر) ۲- ناآشنا، غریبه (که با بیگانه تناسب دارد).

گزینه‌ی «۲»: ایهام: «بو» دو معنا دارد: ۱- عطر و رایحه ۲- امید و آرزو / تشخیص: جامه‌دریدن گل

گزینه‌ی «۳»: استعاره: دست عقل (اضافه‌ی استعاری) / تشبیه: کمین عتاب، تیغ جفا (اضافه‌ی تشبیه‌ی)
(زبان و ادبیات فارسی، آرایه)

۱۲- (سیدجمال طباطبایی نژاد)

«مصراع دوم در حکم مثالی است برای اثبات سخن مصراع اول» = اسلوب معادله / علت دو تا شدن پشت پل، وداع کردن با سیل بیان شده که علتی است شاعرانه = حسن تعلیل / دو تا شدن پشت پل = تشخیص و استعاره / «پیر و جوانی» = تضاد

(زبان و ادبیات فارسی، آرایه)

۱۳- (مریم شمیرانی)

در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» گوینده در جست‌وجوی دردکشیده‌ای است که سخن او را فهم کند ولی در این بیت شاعر معتقد است که حرف‌های جگر سوز بر سوختگان اثر بد ندارد، زیرا لاله‌زار هیچ ترسی از داغ ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «تا کسی سوخته‌دل نباشد، نمی‌تواند سوز سخن مرا درک کند.
گزینه‌ی «۲»: یک سخن فهم کافی است تا من درد دل‌هایم را برایش بازگو کنم.
گزینه‌ی «۴»: فقط سوخته‌جان سخن مرا در می‌یابد.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، مشابه صفحه‌ی ۲)

دین و زندگی پیش‌دانشگاهی

۲۱- (مویزه کاغزی)

تأثیر نیکی یا بدی در سرنوشت انسان، یک سنت فردی و اجتماعی است. فردی: زندگی ما به شدت تحت تأثیر رفتارهای ماست. اجتماعی: جامعه‌ای که در مسیر خوبی‌ها گام بردارد، درهای رحمت الهی را به روی خود می‌گشاید و جامعه‌ای که به گناه آلوده شود، به برخی عذاب‌ها گرفتار خواهد شد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه‌های ۵۷، ۶۱ و ۶۲)

۲۲- (امین اسیران‌پور)

در مورد توحید در ولایت باید گفت: اگر خداوند پیامبر (ص) را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، بدین معنا نیست که خودش دیگر ولایتی ندارد یا بخشی از ولایت خود را به پیامبر (ص) واگذار کرده است، بلکه پیامبر (ص) واسطه و رساننده‌ی فرمان‌های خداوند به مردم است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌ی ۱۷)

۲۳- (مویزه ایتسام)

بستر اصلی حرکت به سوی این هدف که انسان، در ورای هر چیز خدا را ببیند (معلول / تابع)، پاکی و صفای فطری قلب است (علت / متبوع) که در اغلب جوانان و نوجوانان موجود می‌باشد. (دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۴- (مسلم بومن آباری)

تعیین ویژگی‌ها بیانگر تقدیر الهی است و تحقق ویژگی‌ها به اراده‌ی خداوند، مصداق قضای الهی می‌باشد که در آیه‌ی شریفه‌ی «خَلَقْنَا بَقْدَرٍ...» کلمه‌ی «خَلَقْنَا» بیانگر قضای الهی و عبارت «بَقْدَرٍ» بیانگر تقدیر الهی است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۴۲ و ۴۸)

۲۵- (مسن فیاض)

آیه‌ی شریفه‌ی «اللّٰهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ...» به لزوم شناخت ویژگی‌ها و قانون‌مندی‌های طبیعت برای بهره‌مندی از آن اشاره دارد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۴۳ و ۵۲)

۲۶- (سیرامسان هنری)

ریشه‌ی شرک در دنیای جدید آن است که برخی انسان‌ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات آن را در متن زندگی خود وارد نمی‌کنند. (شرک عبادی) آیه‌ی شریفه‌ی «لَمْ اَعْهَدْ اليكُم يَا بَنِي اَدَمَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ...» به نفی شرک عبادی و اجتناب از پرستش شیطان اشاره دارد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس‌های ۳ و ۴، صفحه‌های ۲۸ و ۳۱)

۲۷- (مرتضی ممسنی‌کبیر)

فروریختن دیوار کج و اجرا و پیاده کردن مربوط به قضای الهی است و مایع بودن آب ویژگی آب است که تقدیر به حساب می‌آید و آیه‌ی شریفه‌ی «لَا الشَّمْسُ يَنْبِغِي...» که اشاره به عدم برخورد خورشید و ماه دارد، بیانگر تقدیر الهی است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۴۳، ۴۸ تا ۵۱)

۱۴- (مریم شمیرانی)

در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳»، «تقابل عشق و عقل» پیام نهایی ابیات است، ولی در گزینه‌ی «۴» شاعر خطاب به خود می‌گوید: اگر هوشمندی، گوش به زنگ باش که محبوب روزی تو را به بزم وصال خود دعوت می‌کند.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، مشابه صفحه‌ی ۲۵)

۱۵- (کاظم کاظمی)

ابیات مرتبط بیانگر تقابل عشق و شکیبایی‌اند اما بیت گزینه‌ی «۳» می‌گوید: «ای صائب، شرم کردی و هرگز چهره‌ی یار را ندیدی، هیچ نظربازی را به صبوری تو ندیده‌ام».

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، مشابه صفحه‌ی ۳۰)

۱۶- (سعید کتبخان/زمان)

بیت صورت سؤال و گزینه‌ی «۴» به این مفهوم مشترک اشاره می‌کنند که به غنچه بگو که پرده از روی خویش بردارد که عاشق از هجران یار در پریشانی و اضطراب است و چون ابر از دوری او گریان است، تنها وصال یار می‌تواند شادی و نشاط را به او باز گرداند.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه‌ی ۳۹)

۱۷- (مریم شمیرانی)

عبارت صورت سؤال و گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» در این مضمون آمده‌اند که آه مظلومان بنیاد ستمگر را ویران می‌کند ولی در گزینه‌ی «۱» شاعر خطاب به مخاطب بیدادگر خود می‌گوید که چون تو دلی سخت داری، آه مظلومان در تو بی‌اثر است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: آه مظلوم چون سیل پر زوری است که فلک هم از مقابل آن می‌گریزد.
گزینه‌ی «۳»: اگر برق از میان خرمن سالم بیرون آید، ظالمان هم از آه مظلومان در امان می‌مانند.
گزینه‌ی «۴»: از آه مظلوم بترسید که برق آتش‌زننده در آن نهفته و خفته است.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه‌ی ۳۰)

۱۸- (مسن اصغری)

مفهوم «مست شدن بدون خوردن» به‌طور مشترک در عبارت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» بیان شده است، اما بیت گزینه‌ی «۱» بیانگر این نکته است که «انسان مغرور با گفت‌وگو (مباحثه) هشیار و آگاه نمی‌شود».

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه‌ی ۶۱)

۱۹- (سیریمال طباطبایی‌نژاد)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌ی «۳» نگاه عاشق، عیب معشوق را نمی‌بیند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: زبان نگاه
گزینه‌ی «۲»: نگاه دورادور
گزینه‌ی «۴»: عاشق با عشق، کمال می‌یابد.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه‌ی ۳۶)

۲۰- (مسن وسکری - ساری)

ابیات «الف، ج» و بیت صورت سؤال همگی بر این نکته اشاره دارند که عاشقان خود در دام عشق به معشوق گرفتار شده‌اند. این گرفتاری از سوی خودشان اتفاق افتاده است و معشوق تلاشی در گرفتار کردن آنان نداشته است.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه‌ی ۳۳)

۲۸-

(مبویه ایتسام)

چون مخلوقات از جمله انسان‌ها فقیر و نیازمند هستند، خداوند می‌تواند آن‌ها را ببرد و مخلوق جدیدی به جای آن‌ها بیاورد و همچنین چون خداوند غنی و بی‌نیاز است، هیچ‌کس نمی‌تواند وجود او را بگیرد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۵)

۲۹-

(فیروز نژادنیف - تبریز)

توحید در مالکیت، معلول توحید در خالقیت و توحید در ربوبیت، معلول توحید در خالقیت می‌باشد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۳۰-

(مسلم بومن آپاری)

براساس حدیث سلسله الذهب: «کلمة لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی»، در امان ماندن از عذاب الهی برای جامعه‌ی اسلامی زمانی صورت می‌پذیرد که توحید عبادی در بُعد اجتماعی در جامعه محقق شود. که این امر با قرار گرفتن در دژ مستحکم خدا میسر می‌شود.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۳۱-

(امین اسیران‌پور)

مطابق با آیه‌ی شریفه‌ی «و من یسلم وجهه الی الله و هو محسنٌ...» نتیجه و ثمره‌ی تسلیم بودن در برابر خداوند و نیکوکاری، چنگ زدن قطعی به ریسمان الهی است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه ۲۲)

۳۲-

(مسن فیاض)

«رفتار خداوند براساس فضل خویش با بندگان» بیانگر سنت تفاوت در پاداش و کیفر است که آیه‌ی «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها...» به این سنت اشاره دارد و «مشاهده‌ی نتیجه‌ی انتخاب فرد در زندگی» بیانگر سنت امتحان و ابتلاء است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۵۷، ۵۹ و ۶۱)

۳۳-

(سیرامسان هنری)

آیه‌ی ۵۱ سوره‌ی آل عمران: «ان الله ربی و ربکم فاعبدوه هذا صراط مستقیم: در حقیقت خداوند پروردگار من و پروردگار شمامست، پس او را بپرستید که راه راست این است.»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه ۲۲)

۳۴-

(ابوالفضل امرزهره)

قانون‌مندی و نظام حاکم بر جهان خلقت که تجلی تقدیر الهی است، لازمه‌ی کار اختیاری انسان می‌باشد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه‌های ۵۵ و ۵۸)

۳۵-

(مسن فیاض)

تحقق شرایط پیش‌روی برای افرادی که راه حق یا باطل را برمی‌گزینند، بیانگر سنت امداد الهی است که آیه‌ی شریفه‌ی «کلاً نمذ هؤلاء و هؤلاء من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظوراً» گویای آن است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه‌های ۵۶، ۵۹ و ۶۰)

۳۶-

(عباس سیرشستر)

«دعای دعوت» ← فراخوان حضور در رستاخیز / «اذا اتمم تخرجون» ← زنده شدن مردگان در قیامت / «ان تقوم السماء و الارض بامر» ← برپایی آسمان و زمین به دستور خداوند

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۱۱۳)

۳۷-

(امین اسیران‌پور)

مطابق با آیه‌ی شریفه‌ی «ان الله یمسک السماوات...» در صورتی که آسمان‌ها و زمین منحرف شوند، «هیچ‌کسی آن دو را بعد از او (خداوند) نگه نمی‌دارد» که عبارت شریفه‌ی «ان امسکهما من احد من بعده» مبین این مفهوم است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه ۴۲)

۳۸-

(مرتضی یعقوبی - لاهیجان)

وجود اختیار در انسان، حقیقتی وجدانی و مشهود است و نیازی به اثبات ندارد. با وجود روشن بودن اختیار در انسان (بی‌نیازی به اثبات از طریق استدلال)، می‌توانیم نشانه‌های آن را در خود مشاهده کنیم که تفکر و تصمیم، یکی از آن نشانه‌هاست.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۵)

۳۹-

(امین اسیران‌پور)

این‌که بر ما لازم است اوقاتی را به تفکر در آیات و نشانه‌های الهی در خلقت اختصاص دهیم و هنگام دیدن هر یک از مخلوقات پیرامون خود، سعی کنیم حکمت و قدرت عظیم خالق آن را به یاد آوریم، ناظر بر افزایش معرفت به خداوند و یکی از راه‌های برنامه‌ریزی برای اخلاص است. (دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۴، صفحه ۳۵)

۴۰-

(سیرامسان هنری)

نتایج انجام عمل صالح: ۱- انسان را پرورش می‌دهد. ۲- وجودش را خالص می‌سازد ۳- خداوند نیز ادامه‌ی مسیر را به او نشان می‌دهد و او را بیش‌تر هدایت می‌کند. (ارتباط با آیه‌ی شریفه‌ی «و الذین جاهدوا فینا لنهتبهن سبلاً»)

نتایج نیایش با خداوند و عرض نیاز به پیشگاه او: ۱- محبت خداوند را در قلب تقویت می‌کند ۲- غفلت را کنار می‌زند ۳- انسان را از امدادهای او بهره‌مند می‌کند (ارتباط با آیه‌ی شریفه‌ی «واقم الصلاة لذکری»).

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۴، صفحه‌های ۳۲، ۳۵ و ۳۶)

زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی

۴۱-

(میرمیسین زاهری)

ترجمه‌ی جمله: «تکنیک‌های آموزشی برای دانش‌آموزانی که زبان خارجی را می‌آموزند این امکان را فراهم می‌آورد تا در هر شرایطی بهتر عمل کنند.»

نکته‌ی مهم درسی

در این سؤال عبارت وصفی از نوع معلوم به‌کار رفته است. در اصل جمله این بوده است:

... the students who are learning ...

(گرامر)

۴۲-

(میلار قریشی)

ترجمه‌ی جمله: «بسیار تاریک بود برای دیدن حالت چهره‌ی او، اما کاملاً واضح بود که او داشت ما را تماشا می‌کرد.»

نکته‌ی مهم درسی

با توجه به وجود مصدر با "to" بعد از جای خالی و هم‌چنین بار منفی در جمله (تاریک بودن برای تشخیص حالت چهره) پاسخ صحیح عبارت "too dark" می‌باشد.

(گرامر)

۴۳-

(میلار قریشی)

ترجمه‌ی جمله: «از آن جایی که بیش‌تر دانش‌آموزان در ایام امتحانات بیمار بودند، آن‌ها اجازه دادند آزمون انگلیسی دوباره داده شود.»

نکته‌ی مهم درسی

بعد از فعل "let" فعل دوم به‌صورت شکل ساده (مصدر بدون to) می‌آید و هم‌چنین با توجه به مجهول بودن قسمت دوم جمله، پاسخ صحیح "be taken" می‌باشد.

(گرامر)

۴۴-

(علی شکوهی)

ترجمه‌ی جمله: «برخی از کارشناسان معتقدند که علت اصلی بسیاری از مشکلات امروز کشور ما، بیکاری است.»

(۱) الگو، طرح (۲) تأثیر، اثر

(۳) تنوع، گوناگونی (۴) علت، دلیل (واژگان)

۴۵-

(میرمیسین زاهری)

ترجمه‌ی جمله: «تیم انجام‌دهنده‌ی مذاکرات هسته‌ای باید کاملاً آگاه از مسائل سیاسی منطقه و عمدتاً شامل مقامات رده بالا باشند.»

(۱) در برگرفتن (۲) شامل بودن

(۳) شامل بودن (۴) ترکیب کردن

نکته‌ی مهم درسی

واژه‌های گزینه‌های «۱» و «۲» به معنی «شامل بودن» به‌کار می‌روند، ولی

گزینه‌ی «۳» با حرف اضافه‌ی "of" به‌کار می‌رود. (واژگان)

۴۶-

(علی شکوهی)

ترجمه‌ی جمله: «توصیه‌ی پزشکان، استفاده از عینک آفتابی هنگام رانندگی زیر نور خورشید است، زیرا پرتوهای خورشید ممکن است تأثیرات مخربی بر چشم‌های انسان داشته باشد.»

(۱) تکراری (۲) مربوط به چهره

(۳) نگران، دلواپس (۴) مخرب، زیان‌بار (واژگان)

۴۷-

(رضا کیاسالار)

ترجمه‌ی جمله: «بازیکن چنان با اطمینان صحبت می‌کند که به نظر می‌رسد از بردن بازی‌اش مطمئن است، امیدوارم نتایج انتظار او را برآورده کند.»

(۱) با اطمینان (۲) با قاعده

(۳) به‌صورت انعطاف‌ناپذیر (۴) به شکل عالی (واژگان)

۴۸-

(روزبه شهبایی‌مقدم)

(۱) عضلانی (۲) عملی، کاربردی

(۳) گوناگون (۴) قابل پیش‌بینی (کلوزتست)

۴۹-

(روزبه شهبایی‌مقدم)

(۱) مقایسه (۲) مشاهده

(۳) حالت (صورت) (۴) روند، روش (کلوزتست)

۵۰-

(روزبه شهبایی‌مقدم)

(۱) احتمالاً (۲) به‌وضوح، مشخصاً

(۳) معمولاً (۴) به‌طور مشابه (کلوزتست)

۵۱-

(روزبه شهبایی‌مقدم)

(۱) که آیا، خواه ... خواه ... (۲) وقتی که

(۳) اما (۴) زیرا

به ربط‌دهنده‌ی دلیل "as" نیاز داریم. (کلوزتست)

۵۲-

(روزبه شهبایی‌مقدم)

(۱) یاد دادن (۲) پیشنهاد دادن

(۳) بهبود یافتن (۴) یاد گرفتن (کلوزتست)

۵۳- (شواہب اناری)

ترجمه‌ی جمله: «از پاراگراف اول می‌توان فهمید که گردشگری در قطب جنوب هر ساله محبوب‌تر می‌شود.»
(درک مطلب)

۵۴- (شواہب اناری)

ترجمه‌ی جمله: «این متن عمدتاً این هدف را دارد که عقاید موافق و مخالف گردشگری در قطب جنوب را ارائه دهد.»
(درک مطلب)

۵۵- (شواہب اناری)

ترجمه‌ی جمله: «از این جمله که «او از خودش پرسید که آیا باید اصلاً آن‌جا باشد» می‌توانیم بفهمیم که گردشگری در قطب جنوب ممکن است برای آن مضر باشد.»
(درک مطلب)

۵۶- (شواہب اناری)

ترجمه‌ی جمله: «کلمه‌ی "advocates" در پاراگراف آخر به معنای افرادی است که از چیزی حمایت می‌کنند.»
(درک مطلب)

۵۷- (امیرفسین مراد)

ترجمه‌ی جمله: «متن عمدتاً درباره‌ی چیست؟»
«چگونه باید بر خجالتی بودن غلبه کرد»
(درک مطلب)

۵۸- (امیرفسین مراد)

ترجمه‌ی جمله: «کلمه‌ی "trigger" در سطر چهار از نظر معنایی به "end in" منجر شدن، منتهی شدن (نزدیک‌ترین است).»
(درک مطلب)

۵۹- (امیرفسین مراد)

ترجمه‌ی جمله: «طبق متن، خجالتی بودن ممکن است به از دست دادن فرصت‌ها منجر شود.»
(درک مطلب)

۶۰- (امیرفسین مراد)

ترجمه‌ی جمله: «نویسنده‌ی این متن فهرستی از نکات را برای مواجهه با خجالتی بودن فراهم می‌کند. کدام‌یک از موارد زیر یک نکته در فهرست نیست؟»

«اجازه ندادن به مردم تا بدانند شما مضطرب هستید»
(درک مطلب)

پدید آورندگان آزمون اختصاصی ۲۴ دی

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، فرهاد تراز، سهیل حسن‌خان‌پور، کورش داودی، امیر زراندوز، حمیدرضا سجودی	ریاضی پایه (سال چهارم)
برگزیده از سؤالات کتاب آبی و سه‌سطحی	ریاضی پایه (سال چهارم) – آزمون شاهد (گواه)
فائزه جعفری، سیدجمال طباطبایی‌نژاد، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، اصلان قزللو، مرتضی کلاشلو	ادبیات فارسی سال چهارم
برگزیده از سؤالات کتاب آبی و سه‌سطحی	ادبیات فارسی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)
حسین رضایی، احمد طریقی، سید محمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، مجید همایی	عربی سال چهارم
برگزیده از سؤالات کتاب آبی	عربی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)
بهناز آرون، داود اورنگ، سپهر حسن‌خان‌پور، شیوا شریف‌زاد، علی‌محمد کریمی، حبیبه محبی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی	تاریخ‌شناسی
بهناز آرون، سپهر حسن‌خان‌پور، فرشاد رودباری، شیوا شریف‌زاد، علی‌محمد کریمی، حبیبه محبی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی	جغرافیای سال چهارم
آزیتا بیدقی، الهه خضری، فاطمه رحیمی، شیوا شریف‌زاد، لیلا محمدی، الهام میرزایی، علی نوری	علوم اجتماعی
موسی اکبری، الهه خضری، فاطمه شهپیری، حمید محدثی، محمدصادق محسنی	فلسفه‌ی سال چهارم

اختصاصی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران علمی
ریاضی پایه (سال چهارم)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	سهیل حسن‌خان‌پور، ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی
ریاضی پایه (سال چهارم) – آزمون شاهد (گواه)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	سهیل حسن‌خان‌پور، ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی
ادبیات فارسی سال چهارم	نسرین حق‌پرست	نسرین حق‌پرست	سپهر حسن‌خان‌پور
ادبیات فارسی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)	نسرین حق‌پرست	نسرین حق‌پرست	سپهر حسن‌خان‌پور
عربی سال چهارم	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی، رضا معصومی
عربی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی، رضا معصومی
تاریخ‌شناسی	بهناز آرون	بهناز آرون	زهرا دامیار، محمد عابدینی، پریسا عباسیان
جغرافیای سال چهارم	بهناز آرون	بهناز آرون	زهرا دامیار، محمد عابدینی، پریسا عباسیان
علوم اجتماعی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	آزیتا بیدقی، الهه خضری
فلسفه‌ی سال چهارم	موسی اکبری	موسی اکبری	الهه خضری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سارا شریفی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: مریم صالحی، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی
ناظر چاپ	حمید محمدی

ریاضی پایه (سال چهارم)

۶۱-

(عمیررضا سپهری)

چون از سه الگوی اول، الگوی بعدی را حدس می‌زنیم، از استدلال استقرایی استفاده می‌شود، زیرا استدلال استقرایی روش نتیجه‌گیری کلی بر مبنای مجموعه‌ی محدودی از مشاهدات است.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۸ تا ۱۸)

۶۲-

(معمد بغیرایی)

مثال نقض گزینه‌ی «۱»: گنگ است. $x = \sqrt[3]{2} \Rightarrow x^2 = \sqrt[3]{4}$

مثال نقض گزینه‌ی «۲»: گنگ است. $\begin{cases} x = \sqrt{2} \\ y = \sqrt{3} \end{cases} \Rightarrow x \times y = \sqrt{6}$

گزینه‌ی «۳»: هر عدد اول دو رقمی، فرد است و مجموع هر دو عدد فرد، همواره عددی زوج است.

مثال نقض گزینه‌ی «۴»: گویا است $\begin{cases} x = 0 \\ y = \sqrt{2} \end{cases} \Rightarrow x \times y = 0$

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۶۳-

(عمیررضا سپهری)

$$a_6 + a_8 = 4 \Rightarrow (a_1 + 7d) + (a_1 + 9d) = 4 \Rightarrow 2a_1 + 16d = 4 \Rightarrow a_1 + 8d = 2 \Rightarrow a_1 + 5d = 2 \Rightarrow a_6 = 2$$

$$a_1 \times a_6 = -26 \xrightarrow{a_6=2} a_1 \times 2 = -26 \Rightarrow a_1 = -13$$

$$a_6 = 2 \Rightarrow a_1 + 5d = 2 \xrightarrow{a_1=-13} -13 + 5d = 2 \Rightarrow 5d = 15 \Rightarrow d = 3$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱)

۶۴-

(سویل حسن‌فان‌پور)

$$\frac{a_6}{a_2} = 16 \Rightarrow \frac{a_1 r^5}{a_1 r} = 16 \Rightarrow r^4 = 16 \Rightarrow r = 2$$

$$\Rightarrow r^4 = 16 \xrightarrow{\text{جملات مثبت}} r = 2$$

$$a_2 + a_6 = 68 \Rightarrow a_1 r + a_1 r^5 = 68 \xrightarrow{r=2} 2a_1 + 32a_1 = 68 \Rightarrow 34a_1 = 68 \Rightarrow a_1 = 2$$

$$a_3 = a_1 r^2 = 2 \times 2^2 = 8$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۶)

۶۵-

(امیر زرانروز)

$$a_n = 2 \left(\frac{1}{3}\right)^{2n+1}$$

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{2 \left(\frac{1}{3}\right)^{2(2)+1}}{2 \left(\frac{1}{3}\right)^{2(1)+1}} = \frac{\left(\frac{1}{3}\right)^5}{\left(\frac{1}{3}\right)^3} = \left(\frac{1}{3}\right)^2 = \frac{1}{9}$$

$$\text{جمله‌ی اول} = a_1 = 2 \left(\frac{1}{3}\right)^{2(1)+1} = 2 \left(\frac{1}{3}\right)^3 = 2 \left(\frac{1}{27}\right) = \frac{2}{27}$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a_1}{1-r} = \frac{\frac{2}{27}}{1-\frac{1}{9}} = \frac{\frac{2}{27}}{\frac{8}{9}} = \frac{2}{27} \times \frac{9}{8} = \frac{1}{12}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۵)

۶۶-

(فرهاد تراز)

$$a_n = n^2 \Rightarrow a_{13} = 13^2 \Rightarrow a^2 - 27 = 169$$

$$\Rightarrow a^2 = 196 \xrightarrow{a>0} a = 14$$

$$\text{دنباله‌ی مثلثی: } a_n = \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow a_{12} = \frac{12 \times 13}{2} = 78$$

$$\Rightarrow b^2 + a = 78$$

$$\xrightarrow{a=14} b^2 + 14 = 78 \Rightarrow b^2 = 64 \xrightarrow{b>0} b = 8$$

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21$$

دنباله‌ی فیبوناتچی:

جمله‌ی هشتم دنباله‌ی فیبوناتچی ۲۱ است.

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۶ تا ۵۲)

۶۷-

(کوروش داوری)

$$2 \log_{\frac{1}{10}} \frac{1}{10} = 2 \times \log_{\frac{1}{10}} \frac{1}{10} = 2 \times 2 = 4$$

$$\log_{\frac{1}{10}} \frac{1}{10} = \log_{\frac{1}{10}} \frac{1}{10} = 2$$

$$\log_{\frac{1}{10}} \frac{1}{10} = \log_{\frac{1}{10}} \frac{1}{10} = -1$$

$$\Rightarrow A = 4 + 2 - 1 = 5$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۴ تا ۷۰)

۶۸-

(امیر زرانروز)

$$(2x)^2 = 19x + 5$$

$$\Rightarrow 4x^2 - 19x - 5 = 0$$

$$\Delta = 361 - 4 \times 4 \times (-5) = 361 + 80 = 441 \Rightarrow \sqrt{\Delta} = 21$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{19+21}{8} = 5 \text{ ق. ق.} \\ x_2 = \frac{19-21}{8} = -\frac{1}{4} \text{ غ. ق.} \end{cases}$$

توجه کنید که لگاریتم داده شده به ازای $x = -\frac{1}{4}$ تعریف نشده است، پس این جواب قابل قبول نیست.

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۴ تا ۷۴)

۶۹-

(امیر زرانروز)

$$18 < N < 61 \Rightarrow 16 < N < 64 \Rightarrow \log_2^{16} < \log_2^N < \log_2^{64}$$

$$\Rightarrow \log_2^{2^4} < \log_2^N < \log_2^{2^6} \Rightarrow 4 < \log_2^N < 6$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۴)

۷۰-

(معمد بغیرایی)

$$\log(x+1) = -2 \Rightarrow x+1 = 10^{-2}$$

$$\Rightarrow x+1 = \frac{1}{100} \Rightarrow \frac{1}{x+1} = 100$$

$$\Rightarrow \left(\frac{1}{x+1}\right)^2 = 100^2 = 10000$$

$$\Rightarrow \log\left(\frac{1}{x+1}\right)^2 = \log 10000 = \log 10^4 = 4$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۴ تا ۷۴)

(کنکور سراسری ۸۳)

-۷۵

در مربع‌ها یک در میان تعداد دایره‌های سیاه و سفید، جملات متوالی دنباله‌ی مثلثی هستند. پس در جمله‌ی دهم تعداد دایره‌های سفید برابر است با جمله‌ی دهم دنباله‌ی مثلثی.

$$a_n = \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow a_{10} = \frac{10 \times 11}{2} = 55$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

(کنکور آزاد ۷۷)

-۷۶

در دنباله‌ی فیبوناتچی داریم:

$$F_{12} = 144, F_{11} = 89$$

$$F_n + F_{n+1} = F_{n+2} \Rightarrow F_{10} + F_{11} = F_{12} \Rightarrow F_{10} + 89 = 144$$

$$\Rightarrow F_{10} = 144 - 89 = 55$$

$$\Rightarrow S_n = 2F_n + F_{n-1} - 1 \Rightarrow S_{11} = 2F_{11} + F_{10} - 1$$

$$\Rightarrow S_{11} = 2(89) + 55 - 1 = 232$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۳)

(سؤال ۹۲۱ کتاب آبی)

-۷۷

در سطر اول مکعب جمله‌ی دوم دنباله‌ی فیبوناتچی بعلاوه‌ی مکعب جمله‌ی سوم دنباله فیبوناتچی منهای مکعب جمله‌ی اول دنباله‌ی فیبوناتچی محاسبه شده و به همین ترتیب در سطرها بعدی الگو نوشته شده است، پس با توجه به الگو، سطر چهارم به صورت زیر خواهد بود:

$$\text{سطر چهارم: } 5^3 + 8^3 - 3^3 = 610$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۷)

(کنکور سراسری ۷۲)

-۷۸

با توجه به تعریف لگاریتم داریم:

$$\log_x^4 = \frac{1}{2} \Rightarrow 4 = x^{\frac{1}{2}} = \sqrt{x}$$

اکنون می‌توانیم طرفین تساوی را به توان ۲ برسانیم.

$$4 = \sqrt{x} \Rightarrow 4^2 = (\sqrt{x})^2 \Rightarrow x = 16$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۴ تا ۷۴)

(سؤال ۹۶ کتاب سه‌سطحی)

-۷۹

$$\log_x^x = -1 \Rightarrow x = x^{-1} \Rightarrow x = \frac{1}{x} \Rightarrow \frac{1}{x^2} + 1 = 9 + 1 = 10$$

$$\Rightarrow \log_1^1 = 1$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۴ تا ۷۴)

(سؤال ۱۱۵ کتاب سه‌سطحی)

-۸۰

$$\text{Log}_2 a = 1 \Rightarrow 10^a = 2, \text{Log}_3 b = 1 \Rightarrow 10^b = 3$$

$$10^{2a+b} = (10^a)^2 \times 10^b = 2^2 \times 3 = 12$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۴ تا ۷۴)

(سؤال ۸ کتاب سه‌سطحی)

-۷۱

با استفاده از استدلال استنتاجی ثابت می‌کنیم عدد $abab$ بر ۱۰۱ بخش پذیر است.

$$abab = 1000a + 100b + 10a + b = 1010a + 101b = 101(10a + b)$$

عدد فوق مضرب ۱۰۱ است، پس بر ۱۰۱ همواره بخش پذیر است.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(کنکور سراسری ۸۶)

-۷۲

اگر عددی بین صفر و یک باشد، توان دوم آن از خود آن عدد کوچک تر است. در بین گزینه‌ها فقط گزینه‌ی (۳) عددی بین صفر و یک است.

$$0 < \sqrt{2} - 1 < 1 \Rightarrow (\sqrt{2} - 1)^2 < \sqrt{2} - 1$$

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

(کنکور سراسری ۶۵)

-۷۳

روش اول: اگر واسطه‌ی حسابی را x فرض کنیم، داریم:

$$a_1 = 4$$

$$d = a_2 - a_1 = 8 - 4 = 4$$

$$a_8, x, a_{14}$$

$$2x = a_8 + a_{14} \Rightarrow 2x = (a_1 + 7d) + (a_1 + 13d) = 2a_1 + 20d$$

$$\Rightarrow 2x = 2(4) + 20(4) = 88 \Rightarrow 2x = 88 \Rightarrow x = \frac{88}{2} = 44$$

روش دوم: واسطه حسابی بین جملات هشتم و چهاردهم جمله‌ی یازدهم است، زیرا:

$$\left(\frac{8+14}{2} = 11 \right)$$

$$a_{11} = a_1 + 10d = 4 + 10(4) = 44$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱)

(کنکور سراسری ۸۸)

-۷۴

$$\begin{cases} a_1 + a_2 = \frac{9}{2} \\ a_4 + a_5 = 36 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_1 + a_1 r = \frac{9}{2} \\ a_1 r^3 + a_1 r^4 = 36 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a_1(1+r) = \frac{9}{2} \\ a_1 r^3(1+r) = 36 \end{cases} \xrightarrow{\text{تقسیم}} \frac{a_1(1+r)}{a_1 r^3(1+r)} = \frac{\frac{9}{2}}{36} = \frac{1}{8}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{r^3} = \frac{9}{72} = \frac{1}{8} \Rightarrow r^3 = 8 \Rightarrow r = 2 \Rightarrow a_1(1+r) = \frac{9}{2}$$

$$\Rightarrow a_1(1+2) = \frac{9}{2} \Rightarrow 3a_1 = \frac{9}{2} \Rightarrow a_1 = \frac{3}{2} = \frac{9}{6} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow a_3 = a_1 r^2 = \frac{3}{2} (2)^2 = \frac{3}{2} \times 4 = \frac{12}{2} = 6$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۸)

ادبیات فارسی سال چهارم

۸۱-

(سیریمال طباطبایی نژاد)

«وفتیم و آیتیم» کلمات قافیه و «یم» حروف الحاقی هستند، اما حروف اصلی قافیه «وقت» و «ت» مشترک نیستند و قافیه معیوب و نادرست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «وش + ای» حروف قافیه و صحیح است.

گزینه‌ی «۲»: مطابق تبصره‌ی (۴) پسوند «تر» با واژه‌ی «سنوبر» قافیه شده و «ر» حروف قافیه و صحیح است.

گزینه‌ی «۴»: «ژند و کُند» مطابق تبصره‌ی (۳) صحیح است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۸ تا ۱۲)

۸۲-

(سیریمال طباطبایی نژاد)

وزن بیت گزینه‌ی «۴»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

تشریح گزینه‌های دیگر:

وزن گزینه‌ی «۱»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

وزن گزینه‌ی «۲»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

وزن گزینه‌ی «۳»: تکرار مفتعلن ۴ بار

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۸۳-

(فائزه پعفری)

تا	زا	غ	ب	با	غن	در
-	-	U	U	-	-	-
بَر	بَس	بَ	زَ	بَا	نَز	طَ رَ

بُگ	شا	د	فَ	صا	حت
-	-	U	U	-	-
بَ	لح	نَ	غَ	وا	نیش

در هجای ششم هر دو مصراع بیت، شاعر از اختیار زبانی حذف همزه استفاده کرده است. در هجای هفتم مصراع اول طبق اختیار وزنی ابدال، به جای دو هجای کوتاه یک هجای بلند آورده است. هم‌چنین در هجای نهم مصراع دوم هجای کوتاه را بلند تلفظ کرده است. در نهایت هجای پایانی این مصراع را بلند تلفظ کرده است. (اختیار وزنی) بنابراین در این بیت سه اختیار شاعری زبانی و دو اختیار شاعری وزنی به کار رفته است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۸ و ۴۰ تا ۴۳)

۸۴-

(مرتضی کلاشلو)

گزینه‌ی «۲»: مضارع مسدس اُخرَب مَکفوف = مفعول فاعلات مفاعیلن
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: مفعول مفاعیلن مفاعیلن = هزج مسدس اُخرَب مقبوض

گزینه‌ی «۳»: مفعول مفاعیلن فعولن = هزج مسدس اُخرَب مقبوض محذوف

گزینه‌ی «۴»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن = مضارع مثنی اُخرَب مَکفوف محذوف

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌ی ۵۳)

۸۵-

(مرتضی کلاشلو)

گزینه‌ی «۲»: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن و بحر هزج اُخرَب. (گروه ۴)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن و بحر مضارع. (گروه ۵)

گزینه‌ی «۳»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن و بحر مضارع. (گروه ۵)

گزینه‌ی «۴»: مفعول فاعلات مفاعیلن و بحر مضارع. (گروه ۵)

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۸۶-

(املاَن قزلبو)

وزن بیت گزینه‌ی «۳»: فعلاتن مفاعیلن فعولن است و از وزن دوری نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: مستفعلن فع، مستفعلن فع (فع لن فعولن)

گزینه‌ی «۲»: مفتعلن فاعلن، مفتعلن فاعلن

گزینه‌ی «۴»: مستفعلن فع، مستفعلن فع (فع لن فعولن)

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۸۷-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

سه بیت نخست به سبک عراقی و بیت پایانی به سبک خراسانی سروده شده است. بیت اول به بیزاری از حکمت و فلسفه‌ی یونانی اشاره دارد، در بیت دوم از آیه‌ی قرآن در شعر استفاده شده و در بیت سوم، التزام به ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار دیده می‌شود. در گزینه‌ی «۴»، توصیفی عینی و محسوس از بهار داده شده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۷، ۶۸، ۸۰ و ۸۱)

۸۸-

(فائزه پعفری)

ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» همگی این مفهوم را بیان می‌کنند که سرانجام کار آدمی مرگ است، ولی مفهوم بیت گزینه‌ی «۲» این است که با مرگ هر چیزی از بین می‌رود.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۷۷)

۸۹-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

مفهوم بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۱»، ناپایداری قدرت است. مفهوم بیت‌های دیگر به ترتیب «ترک تعلق»، «تحمل رنج برای دستیابی به هدف» و «بی‌توجهی معشوق به عاشق» است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۹۱)

۹۰-

(املاَن قزلبو)

مفهوم بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۲» عبرت‌پذیری از سرگذشت پادشاهان است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: به میرایی و نابودی هر موجود زنده به ویژه انسان اشاره دارد.

گزینه‌ی «۳»: به خوش‌باشی اشاره دارد.

گزینه‌ی «۴»: در جهان هیچ کس را نمی‌توان یافت که از عشق و مستی بی‌بهره باشد.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۹۰)

۹۱-

(کنکور سراسری ۹۴)
در بیت گزینه‌ی «۲»، «کنید» ردیف است و «وا» و «دريا» تنها قافیه‌ی بیت به شمار می‌روند. «جان‌ها» و «قرن‌ها» نمی‌توانند قافیه بسازند.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: قافیه‌ی اصلی: نوشیدن و غلتیدن / قافیه‌ی دوم: شراب و آب
گزینه‌ی «۳»: قافیه‌ی اصلی: کشید و ندید / قافیه‌ی دوم: زیبا و را
گزینه‌ی «۴»: قافیه‌ی اصلی: بود و می‌رود / قافیه‌ی دوم: جويا و آن‌جا
(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۹۲-

(کنکور سراسری ۹۴)

جِلـ	و	کُ	نَانُ	مِی	رَ	وِی	یُ
-	U	U	-	-	U	-	U
سِر	و	نَدَ	دِیـ	دَم	بِـ	دِیْنِ	صِـ
مفتعلن				فاعلات			

بَا	ز	مِی	ءَا	یِی
-	U	U	-	-
قَت	مَ	تَدَ	مَا	یِل
مفتعلن		فَع		

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۹۳-

(سؤال ۱۷۰ کتاب آبی)

ما	ه	کند	عَا	نِی	ی	مَن	مَسـ
-	U	-	-	U	U	-	-
گَا	ه	ءَا	نَسـ	ت	کِـ	بَد	رَو
فاعلاتن				فَعلاتن			

نَدَ	دِ	مِصـ	رَا	نَ	تَدَ	شَد
U	U	-	-	U	U	-
د	کـ	نِی	زَنـ	دَا	رَا	
فَعلاتن			فَعَلن			

هر دو مصراع مشمول اختیار وزنی است. (آوردن فاعلاتن به‌جای فَعلاتن)

هجای پنجم مصراع اول که بلند است، کوتاه تلفظ شده است. همزه‌ی «آن» در مصراع اول و «است» در مصراع دوم حذف می‌شود. در رکن پایانی مصراع دوم، اختیار وزنی ابدال به‌کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: مصوت بلندی، کوتاه نشده است.

گزینه‌ی «۳»: حذف همزه ندارد.

گزینه‌ی «۴»: حذف همزه ندارد و مصوت بلندی هم کوتاه نشده است.

(فاعلاتن اول بیت و ابدال در رکن پایانی در همه‌ی ابیات مشترک است.)

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۸ و ۴۰ تا ۴۳)

۹۴-

(کنکور سراسری ۹۰)

بیت گزینه‌ی چهارم در وزن «مفتعلن مفتعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده که تک‌وزن است، در حالی‌که سایر گزینه‌ها زیرمجموعه‌ی گروه سوم از اوزان شعر فارسی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

بیت گزینه‌ی «۱» در وزن «مفتعلن مفتعلن فاعلن»، بیت گزینه‌ی «۲» در وزن «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» و بیت گزینه‌ی «۳» در وزن «مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن» سروده شده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۲ و ۵۵)

۹۵-

(قارچ از کشور ۸۷)

وزن بیت گزینه‌ی «۲» «مفتعلن فاعلات مفتعلن فَع» = «منسرح مَثْمَن مطوی منخور»، دوری نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: وزن بیت: «مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن» = «مستفعلن فَعولن // مستفعلن فَعولن» = «مضارع مَثْمَن اُخْرَب» و دوری است.

گزینه‌ی «۳»: وزن بیت: «مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن» = «مستفعلن مفعولن // مستفعلن مفعولن» = «هزج مَثْمَن اُخْرَب» و دوری است.

گزینه‌ی «۴»: وزن بیت: «مفتعلن مفاعلن // مفتعلن مفاعلن» = «رَجَز مَثْمَن مطوی مَخْبُون» و دوری است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۹۶-

(قارچ از کشور ۸۵)

تکرار اسم یا فعل به حکم ضرورت معنی از ویژگی‌های نثر دوره‌ی سامانی در حوزه‌ی سبک خراسانی است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۶۸)

۹۷-

(سؤال ۱۸۳ کتاب سه‌سطهی)

در عبارت صورت سؤال و گزینه‌ی «۴» به نظریه‌ی عرفانی نظام احسن اشاره شده است یعنی جهان علی‌رغم رنگارنگی، هیچ خطایی ندارد.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۸۸)

۹۸-

(کنکور سراسری ۸۸)

در گزینه‌ی «۳»، به دشمنی فلک و روزگار با اهل نظر (عارفان) اشاره شده است ولی بیت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به نابودی قدرت‌مندان و بی‌وفایی جهان اشاره دارند.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، مشابه صفحه‌ی ۹۱)

۹۹-

(سؤال ۱۸۷ کتاب سه‌سطهی)

تأکید ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» برگریستن برای ویرانی‌های ایوان مداین است، اما بیت گزینه‌ی «۳» در توصیف اغراق‌آمیز گریستن خود دجله است بر روزگار خود.

توضیح نکته‌ی درسی:

منظور از «دوم دجله» در بیت گزینه‌ی «۲»، اشک ریختن فراوان بیننده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۲)

عربی سال چهارم

۱۰۰-

(کنکور سراسری ۸۴)
در بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۳»، آتش از آب شعله‌ور می‌شود.
(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۹۱)

۱۰۱-

(سیرمهمر علی مرتضوی)
«لم تنس»: فراموش نکرده است / «الأخت»: خواهر / «ذکر یاتها المؤمنة»: خاطرات درد آورش / «إستشهاد إخوانها و والدها»: به شهادت رسیدن برادران و پدرش / «ضد أعداء الوطن»: علیه دشمنان وطن
(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۰۲-

(سیرمهمر علی مرتضوی)
ترجمه‌ی صحیح عبارت: «خدای بزرگ و بلندمرتبه همدم او می‌شود»، دقت کنید که «آنس» جواب شرط است و به‌صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شود.

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۰۳-

(هسین رضایی)
«هرکس»: من (اسم شرط) / «درباره‌ی ... سوال کند»: یسأل (فعل شرط) عن ... / «چیزی که»: الشیء الذی / «آگاهی ندارد»: یجهل / «خطایش»: خطؤه / «کم می‌شود»: یقل (جواب شرط)
موارد نادرست گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: الذی ... شیء (موصوف است و با «ال» صحیح است) ... یدری
گزینه‌ی «۳»: ... یعلم (می‌داند) ...

گزینه‌ی «۴»: .. یقوم ... صحیح آن (یَقُمُ): فعل شرط و مجزوم

(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۰۴-

(سیرمهمر علی مرتضوی)
تشکیل درست عبارت: «الکلام فی وفاق ما لم تتکلم به فإذا تکلمت به صیرت فی وفاقه فآخزن لسانک كما تخزن ذهبک»

(عربی سال چهارم، اعراب‌گذاری، ترکیبی)

۱۰۵-

(هسین رضایی)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۲»: ... مضاف‌إلیه و مجرور محلاً نادرست است. (صفت و منصوب است)
گزینه‌ی «۳»: ... متعدّد... نادرست است.
گزینه‌ی «۴»: ... صفة ... بالتبعیة نادرست است.
(خبر «أن» و مرفوع)

(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، صفحه‌ی ۳۳)

۱۰۶-

(مهیر همایی)
با توجه به مؤنث بودن «عین»، فعل بعد از آن نیز باید حتماً به صیغه‌ی للغائبه بیاید، بنابراین «تحتاج» صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: از آن جایی که میان فعل «ساعَدَ» و فاعل آن «فاطمة» فاصله است، فعل را می‌توان به شکل للغائب یا للغائبه آورد.

گزینه‌ی «۲»: «تُسَقَى» و «تُسَقَى» هر دو صحیح است، زیرا نایب فاعل مؤنث مجازی است.

گزینه‌ی «۳»: با توجه به «الطالبة» که مؤنث حقیقی است، فعل بعد از آن حتماً باید به صیغه‌ی للغائبه باشد.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۶)

۱۰۷-

(رضا معصومی)
«أیوب» اسم علم و جزو اسم‌های غیرمنصرف است.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۲۸)

۱۰۸-

(احمد طریقی)
در این گزینه، هیچ موردی از موارد اعراب تقدیری به‌کار نرفته است. «والدی» در اصل به‌صورت («والدین» + ضمیر «ی») بوده است که نون اسم مثنی بر اثر اضافه، حذف شده است و «والدی» در این جا، مفعول‌به و منصوب به اعراب فرعی (منصوب به «ی») است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: «هادی» اسم منقوص است و در اصل، «هادی» بوده است که «هادی» در این جا، خبر مفرد و تقدیراً مرفوع است.

گزینه‌ی «۳»: کلمه‌ی «أخری»، اسم مقصور و صفت برای «مَرَّةً» و منصوب به تبعیت با اعراب تقدیری است.

گزینه‌ی «۴»: فعل مضارع «یَهْدِی»، چون به حرف علّیه «ی» ختم شده است، فعل مضارع مرفوع به اعراب تقدیری است. (اگر فعل مضارع ناقص، به «ی» ختم شده باشد، فقط در حالت رفع، ضمه‌ی آخر آن، ظاهر نمی‌شود و تقدیراً مرفوع می‌شود).

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، ترکیبی)

۱۰۹-

(هسین رضایی)
«من» در این گزینه اسم شرط نیست، بلکه اسم استفهام است، بنابراین فعل بعدش مضارع مرفوع است نه مجزوم.

افعال مجزوم در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: یدکرو. یدکرو. (فعل شرط و جواب شرط)

گزینه‌ی «۳»: ... تشعرو... مضارع مجزوم در جواب طلب (تَجَنَّبِ: فعل امر)

گزینه‌ی «۴»: لم یبن ... مضارع مجزوم به «لم»، معتل ناقص مجزوم به حذف حرف علّیه

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۱۰-

(سیدمحمد علی مرتضوی)

«یمدح» مضارع مجزوم به «لام» امر است، بنابراین علامت سکون می‌گیرد، به ترجمه‌ی عبارت دقت کنید: «مؤمن باید انسانی را که دروغ نمی‌گوید، ستایش کند تا این‌که راستی در دنیا گسترش پیدا کند!»

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

۱۱۱-

(فارج از کشور ۹۱)

«رحیل»: رحلت، فوت / «جَدَى»: پدر بزرگم / «لِنَفْسِی»: به خودم / «علیک أن لاتَحْزَنَ»: نباید ناراحت باشی / «لَاآئِهَ»: چه، زیرا / «مَن حَسُنَ الحِظَّ»: خوشبختانه / «دار ممرَّ»: سرای گذر

تکات مهم:

۱- «رحیل» اسم است و نمی‌توان آن را به صورت فعل ترجمه کرد. (ردّ گزینیه‌ی ۳)

۲- «علیک + فعل مثبت: باید + ترجمه‌ی فعل به صورت مضارع التزامی» / «علیک + فعل منفی: نباید + ترجمه‌ی فعل به صورت مضارع التزامی مثبت»

۳- «علیک أن لاتَحْزَنَ» صیغه‌ی مخاطب است و ترجمه‌ی آن به صورت متکلم و حده نادرست است (ردّ گزینیه‌های ۳ و ۴).

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۱۲-

(کتاب آبی)

با توجه به معنای بیت عربی مورد سؤال: «هر کس مقام بلند، خواسته‌ی قلبی او باشد، پس هر آن‌چه که در راه آن می‌بیند، برای او، محبوب و دوست داشتنی است!»، بیت فارسی گزینیه‌ی «۴» که بر داشتن همت بلند تأکید دارد، با بیت عربی صورت سؤال، تناسب مفهومی ندارد.

(عربی سال چهارم، مفهوم، صفحه‌ی ۲۹)

۱۱۳-

(کنکور سراسری ۹۳)

«لا تَفْکَر»: میندیش / «فی هذا»: به این / «أبدأ»: هرگز / «بأنی ماذا لا أملك»: که من چه چیز را مالک نیستم، که چه ندارم

(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۱۴-

(کنکور سراسری ۹۲)

حرکت‌گذاری درست همه‌ی عبارت چنین است:
«عَيْنِ الْمُعْرَبِ وَ الْمَبْنِيِّ وَ عِلَامَاتِ الْإِعْرَابِ الْأَصْلِيَّةِ وَ الْفَرْعِيَّةِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ»

«الْمُعْرَبِ»: مفعول به و منصوب / «الْمَبْنِيِّ»: معطوف به «المعرب» و منصوب بالتبعیة / «علامات»: معطوف و منصوب بالكسرة فرعاً بالتبعیة / «الإعراب»: مضاف الیه و مجرور / «الأصليّة»: نعت و منصوب بالتبعیة من منوعته «علامات» / «الفرعيّة»: معطوف به «الأصليّة» و منصوب بالتبعیة

(عربی سال چهارم، اعراب‌گذاری، ترکیبی)

۱۱۵-

(کتاب آبی)

تشریح گزینیه‌های دیگر:

گزینیه‌ی «۱»: «متعدّد» نادرست است.

گزینیه‌ی «۳»: «معرب» و «ضمیر «ت» البارز» نادرست است.

گزینیه‌ی «۴»: «مفعول به و منصوب» نادرست است.

(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، صفحه‌ی ۱۹)

۱۱۶-

(فارج از کشور ۸۸)

«مشاهد» جمع «مَشْهَد» اسم مکان است.

تشریح گزینیه‌های دیگر:

گزینیه‌ی «۲»: «مِخْلَب» «چنگال» اسم آلت است.

گزینیه‌ی «۳»: «المصابيح» جمع «مصباح» و اسم آلت است.

گزینیه‌ی «۴»: «مِسْطَرَة» «خط‌کش» اسم آلت است.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۱)

۱۱۷-

(فارج از کشور ۹۴)

اسم تفضیل، هرگاه از فعل مجرد ثلاثی نباشد و یا بر رنگ و عیب دلالت نماید، به صورت «أشدّ / أكثر / أقلّ» + مصدر منصوب ساخته می‌شود، بنابراین اسم تفضیل «أحمر» (قرمز) در این گزینیه به صورت «أكثر حمرة» صحیح است.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۲)

۱۱۸-

(فارج از کشور ۹۴)

جمله‌ی «تعمله لنا» صله است که ضمیر عائد در آن «ه» می‌باشد که به «الأعمال» (جمع غیر عاقل) برمی‌گردد، در نتیجه به صورت «تعملها لنا» درست است، چون باید با مرجع خود، از نظر جنس نیز تطابق داشته باشد.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۷)

۱۱۹-

(کتاب آبی)

«خضراء» صفت مناسب برای اسم نکره و منصوب «صفحة» است که البته به دلیل غیرمنصرف بودن، تنوین نگرفته است.

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌ی ۲۷)

۱۲۰-

(کنکور سراسری ۹۱)

فعل‌های ماضی و امر و صیغه‌های «۶ و ۱۲» فعل مضارع، مبنی‌اند و اعراب محلی دارند. در این گزینیه، فعل «وجدوا» فعل شرط و ماضی و به همین دلیل، محلاً مجزوم است.

تشریح گزینیه‌های دیگر:

گزینیه‌ی «۱»: «يَقَع» فعل شرط است ولی با اعراب اصلی، مجزوم شده است.

گزینیه‌ی «۲»: «تَرَ» فعل شرط و در اصل «تَرَى» بوده که در حالت جزم، حرف عله‌ی آن حذف شده است. (علامت اعراب فرعی)

گزینیه‌ی «۳»: «تَدْعُ» فعل شرط و در اصل «تَدْعُو» بوده که در حالت جزم، حرف عله‌ی آن حذف شده است. (علامت اعراب فرعی)

بنابراین افعال شرط گزینیه‌های «۱» تا «۳» همگی معرب‌اند.

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

تاریخ‌شناسی

۱۲۱-

(بهناز آرون)

دانش مورخ هنگامی تکمیل می‌شود که علاوه بر علوم انسانی، از دستاوردهای علوم دیگر نیز برای تکمیل دانسته‌های خود استفاده کند. هر کس به اندازه‌ی شناخت و بر اساس علاقه‌ای که نسبت به بخشی از رخدادهای گذشته دارد، اظهار نظر می‌کند.

تشریح قسمت اول گزینه‌های ۱ و ۴:

هر قدر اطلاعات تاریخی مورخ بیش تر باشد، موجب اشراف و آگاهی عمیق تر او از موضوع مورد مطالعه خواهد شد. در حالی که برای تکمیل دانش مورخ، او باید علاوه بر علوم انسانی، از دستاوردهای علوم دیگر نیز استفاده کند.

(تاریخ‌شناسی، مقررات، صفحه‌های ۴ و ۸)

۱۲۲-

(بهناز آرون)

کار مورخ برای حفظ اخبار و انتقال آن، کار ساده‌ای نیست، زیرا همه‌ی آن چه در طول تاریخ رخ داده، قابلیت و ضرورت ثبت، حفظ و انتقال به دیگران را ندارد. در مرحله‌ی سنجش و گزینش، دقت و حوصله شرط اساسی کار مورخ است.

(تاریخ‌شناسی، مقررات، صفحه‌های ۷ و ۹)

۱۲۳-

(علی‌مهر کریمی)

در طی قرون متمادی تقویم با گسترش علم نجوم و ریاضیات کامل تر شد. در تقویم رومی هر سال دارای ۱۰ ماه بود و مصریان ۵ روز اضافی در آخر سال را اِپاگومن می‌نامیدند.

(تاریخ‌شناسی، مقررات، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۱۲۴-

(علی‌مهر کریمی)

در دوره‌ی هخامنشیان گاه‌شماری شمسی قمری بابلی در ایران رایج بود و آغاز سال با آغاز پاییز یکی بود و بسیاری از متون تاریخی و اسناد در عصر صفوی و قاجار با تقویم دوازده حیوانی و هجری قمری به صورت توأمان تاریخ‌گذاری شده‌اند.

تکنه‌ی مهم درسی:

پیشینه‌ی تقویم در ایران به دوره‌ی قبل از هخامنشیان باز می‌گردد و محققان معتقدند که در اوایل حکومت داریوش اول تقویم شمسی - قمری بابلی منسوخ شد و گاه‌شماری اوستایی رایج شد.

(تاریخ‌شناسی، مقررات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۲)

۱۲۵-

(بهروز بیگی)

سابقه‌ی تشکیل موزه برای نگهداری و نمایش آثار باستانی به قرن نوزدهم میلادی برمی‌گردد و در بررسی دوران تاریخی زندگی انسان توجه به آثار باستانی از دو جنبه به مورخان کمک می‌کند:

۱- تأیید یا رد نوشته‌های تاریخی، ۲- روشن ساختن مسائلی از تاریخ که در منابع نوشتاری نیست و یا بسیار کم به آن‌ها توجه شده است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۶۵ و ۷۰)

۱۲۶-

(بهروز بیگی)

هنر نمایش در ایران همانند سایر نقاط جهان، ریشه در اعتقاد بشر به نیروهای ماوراءالطبیعه دارد و هرودوت از اجرای نمایشی خاص در سالروز قتل گئوماتای مغ خبر داده است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۸۹)

۱۲۷-

(بهروز بیگی)

به نمایش‌های تک‌گویی، مونولوگ گفته می‌شود. اجرای تعزیه (شبییه‌خوانی) از دوران صفویه و همگام با رسمی شدن آیین تشیع در ایران مرسوم گردیده است. شاید بتوان نقالان را تنها آموزگاران تاریخ قبل از تأسیس مدارس جدید دانست.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۹۰)

۱۲۸-

(آزاره میرزایی)

یکی از دلایل حضور بینش‌های افسانه‌ای و اسطوره‌ای در تاریخ بشر حاکمیت فرهنگ شفاهی بوده است و در فرهنگ شفاهی عامل اصلی حفظ و انتقال دانش‌ها، تجارب و به طور کلی فرهنگ، حافظه و گفت‌و شنود است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۴۵)

۱۲۹-

(آزاره میرزایی)

از مرحله‌ی شناسایی، سکه‌شناس کار تخصصی خود را آغاز می‌کند. با توجه به نمودار علوم یاری‌گر سکه‌شناسی در صفحه‌ی ۷۸ کتاب درسی، زبان‌شناسی زیر شاخه‌ی علم تاریخ است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۷۸)

۱۳۰-

(آزاره میرزایی)

الف) پنهان کردن سکه‌ها در زیر زمین ← عدم امنیت صاحبان پول
ب) عیار پایین سکه‌ها ← فساد مالی حکام، ضعف ضرابخانه‌ها، ناتوانی اقتصادی
ج) وجود سکه‌های مسی کم‌ارزش فراوان در یک منطقه ← نیازمندی مردم به لوازم روزمره

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۷۹)

۱۳۱-

(شیوا شریف‌زار)

از سال‌های پایانی فرمان‌روایی کیانیان تا سراسر دوران فرمانروایی اشکانیان و ساسانیان را دوران تاریخی می‌نامند. دوران تاریخی کشور ما در حال حاضر نیز ادامه دارد. گرچه افسانه‌ها به تکمیل دانش تاریخی ما کمک می‌کنند، اما توأم با تخیل هستند و یا به اطلاعات اندک، شاخ و برگ می‌دهند و اشخاص یا وقایع را به سمبل‌ها تبدیل می‌کنند.

حماسه‌ها بیشتر به ارائه‌ی تاریخی آرمانی می‌پردازند، یعنی بیش از آن که تاریخ بسازند، تاریخ ملت‌ها را در قالبی مطابق با آرمان‌ها و آرزوهایشان درمی‌آورند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۴۸ و ۵۳)

۱۳۲-

(شیوا شریف‌زار)

اختراع پول پس از "کشف آتش و آهن" و "اختراع چرخ و خط"، مهم‌ترین دستاورد تمدن بشری بوده است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۷۵)

۱۳۳-

(شیوا شریف‌زار)

جدول ملاک‌های نام‌گذاری و نمونه‌های نام سکه‌ها:

ریال (سلطنتی): لقب حاکم

دریک (داربوشی): نام حاکم

فلوری (منسوب به فلورانس): نام شهر

آقچه (سفید کوچک): رنگ سکه

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۷۷)

۱۳۴-

(میبیه ممبی)

با توجه به این که فیلم و سینما وقایع را در جریان حرکتی نمایشی در معرض دید بینندگان خود قرار می‌دهند، می‌توان ادعا کرد که اختراع فیلم و سینما به مثابه‌ی تحقق آرزوی دیرین مورخان جهت دیدن رویدادهای گذشته است. یک فیلم مستند از سال ۱۹۶۰ در زمینه‌ی هواپیماهای جت در سال ۲۰۰۷ م. دیگر ارزش علمی چندانی ندارد. فیلم‌های خبری در تحلیل و تفسیر صحنه‌های جنگ و ترورهای سیاسی مورد استفاده‌ی محققان قرار می‌گیرد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۱۳۵-

(میبیه ممبی)

در صورتی که فیلم‌های خبری و مستند مورد نقد کامل قرار گیرند، می‌توانند مدارکی جالب‌تر و قطعی‌تر از یک سند کتبی، تابلوی نقاشی یا عکس ارائه دهند. عکاسی همانند سینما با ضبط تصاویر، خاطره‌ی هر آن چه را که در سیر زمان نابودشدنی است، حفظ نموده و آن را در اختیار مورخان قرار می‌دهد. با انتخاب عکس‌های مناسب می‌توان از این منبع در جهت تفسیر حوادث و رویدادها استفاده کرد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۹۲)

۱۳۶-

(بهناز آرون)

مجسمه‌سازی در آغاز راه همانند نقاشی از اعتقاد انسان‌ها به نیروهای جادویی نشأت گرفته است. در نقوش حجاری مربوط به دوره‌ی هخامنشی، اقوامی که تخت پادشاه را حمل می‌کنند، گواهی بر وسعت قلمرو کشور هخامنشی‌اند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

۱۳۷-

(سپهر حسن‌فان‌پور)

در بین پنج عبارت سؤال تنها عبارت «د» درست است.

تشریح سایر عبارات:

الف) از نظر آب و هوا، کره‌ی زمین به سه بخش اصلی تقسیم می‌شود.

ب) گرچه با توسعه‌ی علم و فن‌آوری در عرصه‌های مختلف، به تدریج از تأثیرات محیط جغرافیایی بر زندگی انسان تا حدودی کاسته شده اما هیچ‌گاه این تأثیر از بین نرفته است.

ج) راتزل بنیانگذار جغرافیای انسانی است.

ه) هانتینگتن شرایط آب و هوا را در رشد و شکوفایی تمدن‌ها مهم و اساسی می‌داند.

(تاریخ‌شناسی، مقررات، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۳۸-

(سپهر حسن‌فان‌پور)

شهر غلغله اینک در خاک افغانستان قرار دارد و بر اثر عوامل طبیعی (ماسه‌ی روان) ویران شده است.

(تاریخ‌شناسی، مقررات، صفحه‌ی ۳۴)

۱۳۹-

(سپهر حسن‌فان‌پور)

نیمه عمر کربن ۱۴ حدود ۵۷۰۰ سال است. یعنی با گذشت ۵۷۰۰ سال از مرگ حیوان، کربن ۱۴ موجود در آن به $\frac{1}{4}$ کاهش یافته است.

با گذشت ۵۷۰۰ سال دیگر دوباره این کربن نصف شده و به $\frac{1}{4}$ میزان اولیه رسیده است و در ۵۷۰۰ سال سوم هم این میزان کربن با نصف شدن دوباره به $\frac{1}{8}$ مقدار اولیه رسیده است.

سال $3 \times 5700 = 17100$

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۶۱)

۱۴۰-

(داود اورنگ)

عقاید اساطیری مردمان میان دورود در نقاشی‌هایی که آن اقوام بر روی سفالینه‌های خود باقی گذاشته‌اند، تجلی پیدا کرده است.

نکته‌ی مهم درسی:

از یک تابلوی نقاشی می‌توان در شاخه‌های تاریخ اجتماعی، تاریخ فرهنگ و تمدن، تاریخ نظامی، تاریخ سیاسی و تاریخ هنر استفاده کرد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

جغرافیای سال چهارم

۱۴۱-

(بهناز آرون)

تصویر صورت سؤال سیستم طبیعی جان‌دار را نشان می‌دهد. تفاوت عناصر محیط طبیعی و محیط اجتماعی، چشم‌اندازهای جغرافیایی متفاوتی را بر سطح زمین ظاهر می‌کند.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۴۲-

(بهناز آرون)

دره‌ها و آبراهه‌ها به شکل عدد ۸ و یال‌ها و پشته‌ها به شکل عدد ۷ در نقشه‌ی ناهمواری دیده می‌شوند.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۶۴)

۱۴۳-

(علی‌مهر کریمی)

از مزایای مقیاس ترسیمی این است که چنان‌چه نقشه در مراحل چاپ یا کپی‌برداری کوچک یا بزرگ شود با استفاده از این مقیاس می‌توان فاصله‌های واقعی را روی زمین محاسبه کرد.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۴۴)

۱۴۴-

(علی‌مهر کریمی)

نقشه‌های متوسط مقیاس از $\frac{1}{10000}$ تا $\frac{1}{1000000}$ مانند نقشه‌هایی که سراسر کشور را پوشش می‌دهند.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۴۶)

۱۴۵-

(بهروز یحیی)

برای تهیه‌ی نقشه ابتدا داده‌های جغرافیایی مورد نیاز، جمع‌آوری می‌شود. نقشه‌بردار به علت وجود محدودیت‌های جغرافیایی از روش نقشه‌برداری هوایی استفاده می‌کند.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۴۶-

(بهروز یحیی)

در قرن بیستم یکی از علل رشد استفاده از نقشه، وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم بود و نقشه‌ی دره‌ی نیل در مصر که در آن حدود املاک کشاورزان مشخص شده است، از اولین نقشه‌های مورد استفاده‌ی بشر محسوب می‌شود.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۴۷-

(شیوا شریف‌زار)

تاکنون هیچ روشی ابداع نشده است که به کمک آن، بتوان تصویر کره‌ی زمین را بطور یکجا و مسطح و بدون کشیدگی رسم کرد.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۱۴۸-

(شیوا شریف‌زار)

عکس‌های متوالی که هر یک حدود ۶۰ درصد پوشش مشترک دارد، بعدها در دستگاه ویژه‌ای به نام دستگاه تبدیل قرار می‌گیرند. در این دستگاه به دلیل پوشش مشترک عکس‌ها، پدیده‌ها به صورت برجسته دیده می‌شوند.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۳۸)

۱۴۹-

(شیوا شریف‌زار)

سیستم تصویر مسطح (قطبی): در این سیستم تصویر، مدارها دایره‌های متحدالمرکزی هستند که مرکز آن‌ها، تصویر نقطه‌ی قطب شمال است. نصف‌النهارها به شکل خطوطی متقاطع ظاهر می‌شوند که همگی از قطب شمال عبور می‌کنند.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۵۱)

۱۵۰-

(آزاده میرزایی)

نقشه‌ی داده شده نقشه‌ی تلفیقی است که این نقشه در زمره‌ی فعالیت‌های نقشه‌کشی قرار می‌گیرد.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۴۳)

۱۵۱-

(آزاده میرزایی)

در سیستم تصویر استوانه‌ای تصویر قاره‌ها، مدارها و نصف‌النهارها به صورت خطوط متقاطع و عمود برهم دیده خواهند شد.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۵۴)

۱۵۲-

(آزاده میرزایی)

معمولاً در نقشه‌ها پدیده‌های دوبعدی (پلانیمتری) به کمک علائم قراردادی نشان داده می‌شوند. مناطق مسکونی: علائم سطحی مراکز صنعتی: علائم سطحی

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۵۶)

۱۵۳-

(مبینه مهبی)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) در تپه‌ها اگر خطوط منحنی بسته را از بالا نگاه کنیم دایره‌های تودرتویی را می‌بینیم که ارتفاع آن‌ها به سمت داخل افزایش می‌یابد. ب) مشاهده‌ی چشم‌انداز یک منطقه از بالا که با دید عمودی صورت می‌گیرد، نمی‌تواند تصویر افقی قابل فهمی از پدیده‌های پست و بلند هم چون دره‌ها، خط‌الرأس‌ها، قله‌ها و آبراهه‌ها به دست دهد.

(مقراقیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

۱۵۴-

(مبینه مهبی)

در برخی نقشه‌های ناهمواری (توپوگرافی)، برای نمایش دادن تغییرات ارتفاع از رنگ‌های گوناگون استفاده می‌کنند. از رنگ سبزه برای نمایش زمین‌های پست مانند جلگه‌ها و از رنگ زرد برای مناطق کم‌ارتفاع استفاده می‌شود.

نشان دادن ناهمواری‌ها به کمک خطوط هم‌تراز (منحنی میزان) یکی از علمی‌ترین و رایج‌ترین شیوه‌ها برای نمایش دادن ظاهری ناهمواری‌ها است.

(مقراقیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۶۰)

۱۵۵-

(کنکور سراسری ۹۵)

چرخه آب، یک سیستم بسته است و سیستم بسته سیستمی است که ماده یا انرژی جدیدی به آن وارد نمی‌شود، بلکه ماده یا انرژی موجود در آن به‌صورت پایان‌ناپذیر تکرار می‌شود.

توضیح نکته درسی:

در سیستم‌های بسته برخلاف سیستم‌های باز، تأثیر متقابل سیستم و محیط دیده نمی‌شود.

(مقراقیای سال چهارم، دانش مقراقیای، صفحه‌ی ۱۳)

۱۵۶-

(کنکور سراسری ۹۵ با تغییر)

از دوربین نقشه برداری یا «تئودولیت» برای گردآوری داده‌ها از منطقه مورد نظر استفاده شده و موقعیت و ابعاد پدیده‌ها را به‌طور مستقیم در روی زمین اندازه‌گیری می‌کنند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: اندازه‌گیری ابعاد پنهان آیسبرگ‌ها (کوه‌های یخی) به کمک نقشه‌برداری دریایی امکان‌پذیر شده‌است.

گزینه‌ی «۳»: در مبحث نقشه‌برداری دریایی، تهیه‌ی نقشه‌های دقیق از وضعیت ناهمواری‌های کف دریاها از مدت‌ها قبل مورد توجه قرار گرفته است.

گزینه‌ی «۴»: در روش نقشه‌برداری هوایی و سنجش از دور دوربین مخصوصی در هواپیما مستقر می‌شود و هواپیما با پرواز در ارتفاع معین از سطح زمین به‌طور متوالی از منطقه‌ی مورد نظر و هم‌همی پدیده‌های طبیعی و انسانی عکس‌های افقی تهیه می‌کند.

(مقراقیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۳۶)

۱۵۷-

(سپهر حسن‌قانون پور)

زیارت اماکن مذهبی، به ویژه انجام فریضه‌ی حج، یکی از عوامل اصلی یا به تعبیری بزرگ‌ترین انگیزه‌ی تشویق مسلمانان به جهانگردی بود.

جغرافی‌دانانی چون ابن حوقل، ابن بطوطه، ابن خردادبه و اصطخری اقدام به تألیف مجموعه‌هایی تحت عنوان «المسالك و الممالک» نمودند.

(مقراقیای سال چهارم، دانش مقراقیای، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۵۸-

(سپهر حسن‌قانون پور)

این که «دما با افزایش ارتفاع کاهش می‌یابد» یک قانون یا اصل هواشناسی است. «کاهش دما در زندگی مردم نواحی کوهستانی مؤثر است» یک موضوع آب و هواشناسی در قلمرو جغرافیاست.

(مقراقیای سال چهارم، دانش مقراقیای، صفحه‌های ۵ و ۷)

۱۵۹-

(فرشاد رودباری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: پژوهش‌های علمی بر اساس هدف به بنیادی و کاربردی تقسیم می‌شود.

گزینه‌ی «۲»: تعریف ذکر شده، تعریف پژوهش علمی است.

گزینه‌ی «۴»: بررسی وضعیت ناهمواری یک منطقه یک نمونه از پژوهش توصیفی است.

(مقراقیای سال چهارم، دانش مقراقیای، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۶۰-

(فرشاد رودباری)

طبقه‌بندی داده‌ها یکی از ساده‌ترین و اساسی‌ترین روش‌های پردازش و تحلیل اطلاعات است. در پردازش داده‌ها از علم آمار استفاده می‌شود.

(مقراقیای سال چهارم، دانش مقراقیای، صفحه‌ی ۲۶)

علوم اجتماعی

۱۶۱-

(فاطمه رحیمی)

- ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا سال هشتم هجری، یعنی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، در پوشش نفاق خزیده بود. این ارزش‌ها در دوران خلافت، به تدریج اقتدار جامعه‌ی اسلامی را در چارچوب مناسبات قبیله‌ای و عشیره‌ای سازمان بخشید، اما عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

- قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید. تفاوت راهبردی استبداد تاریخی- قومی با استبداد استعماری در این است که استبداد قومی به رغم هویت غیراسلامی خود به دلیل این‌که عقبه‌ای خارج از جغرافیای جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با حضور قوی و توانمند فرهنگ اسلامی دوری می‌گزید و تلاش می‌کرد با رعایت ظواهر اسلامی، پوشش دینی خود را حفظ کند، اما استبداد استعماری به دلیل این‌که در سایه‌ی قدرت و سلطه‌ی جهان غرب عمل می‌کند، در جهت گسترش نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی ندارد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸ و ۲۹)

۱۶۲-

(فاطمه رحیمی)

عبارات صورت سؤال به ترتیب صحیح، غلط و غلط هستند. عقاید و ارزش‌های اسلامی به حسب حقیقت و ذات خود اختصاص به قوم و گروه خاصی ندارند؛ بلکه خصلتی جهانی دارند و این عقاید با پذیرش و رویکرد انسان‌ها، به عرصه‌ی فرهنگ بشری راه یافته و نمودی فرهنگی و تاریخی پیدا می‌کنند.

عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است و پیامبران برای برانگیختن عقل آدمیان، اجرای عدالت و قسط و مانع شدن از چرخش ثروت در دست اغنیا و برای آزادسازی مستضعفان از حاکمیت مستکبران، مبعوث شده‌اند.

ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا سال هشتم هجری، یعنی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، در پوشش نفاق خزیده بود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۱۶۳-

(الله فضری)

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید. عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد. غلبه‌ی قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان، عثمانی و ... که در چارچوب عادات تاریخی و فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند نیز مانع از آن می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۶۴-

(الله فضری)

رسول خدا پس از سیزده سال دعوت و مقاومت در برابر فشارهای نظام قبیله‌ای عرب، حکومت اسلامی را در مدینه تشکیل داد. پیامبر خدا طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره‌ی عربستان را از بین برد. در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه‌جزیره به مدینه آمدند.

ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا سال هشتم هجری، یعنی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، در پوشش نفاق خزیده بود. این ارزش‌ها در دوران خلافت، به تدریج اقتدار جامعه‌ی اسلامی را در چارچوب مناسبات قبیله‌ای و عشیره‌ای سازمان بخشید، اما عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت. فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و عمق معرفتی خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود، هضم و جذب می‌کرد و دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت تا برای استمرار و بقای خود از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

در عصر بیداری اسلامی، در مقابل نفوذ و سلطه‌ی فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه‌ی فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷ و ۲۹)

۱۶۵-

(الله فضری)

معنویت: فرهنگ جهانی باید بتواند به پرسش‌های بنیادین درباره‌ی مرگ و زندگی انسان‌ها پاسخ دهد. فرهنگ‌هایی که توجه خود را به نیازهای مادی و دنیوی انسان محدود می‌کنند، از پاسخ به نیازهایی که سعادت معنوی و ابدی انسان‌ها را تأمین کند، غافل می‌مانند. چنین فرهنگ‌هایی در صورتی که بسط و گسترش پیدا کنند، انسانیت را با بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازند.

حریت و آزادی: ارزشی است که همواره در کنار و در دامان ارزش‌های دیگر، معنای خود را پیدا می‌کند؛ زیرا آزادی همواره، آزادی از یک امر برای رسیدن به امری دیگر است. این مفهوم هنگامی که در کنار ارزش‌هایی نظیر حقیقت، معنویت و عدالت قرار می‌گیرد، معنای راستین خود را پیدا می‌کند. معنای راستین آزادی، آزادی از حق و قانون برای تجاوز به حقوق خود یا دیگران نیست، بلکه آزادی از قید و بندهایی است که مانع از رسیدن آدمی به حقیقت، معنویت و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه‌ی ظلم بر انسان را فراهم می‌سازند.

مسئولیت و تعهد: از جمله ارزش‌هایی هستند که یک فرهنگ را در برابر فرهنگ‌های رقیب مقاوم می‌سازند و زمینه‌ی گسترش فرهنگ را فراهم می‌کنند. رویکردهای تقدیرگرایانه و غیرمسئول با از بین بردن قدرت مقاومت یک فرهنگ، زمینه‌ی نفوذ و تسلط فرهنگ بیگانگان را فراهم می‌سازند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۶۶-

(الله فضری)

امپریالیسم اقتصادی در جایی رخ می‌دهد که قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام کشور دیگر را تصرف می‌کند.

نسل‌کشی از بین بردن ساکنان بومی در دوره‌ی استعمار قدیم بود. استعمار اروپایی در دو سده‌ی هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

جهان‌گشایی و امپراطوری اغلب با کشتارها و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوان همراه است؛ مثلاً اسکندر تخت جمشید را به آتش کشید.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۸، ۱۹ و ۲۰)

۱۶۷-

(آزیتا بیرقی)

عبارت اول: صحیح

عبارت دوم: غلط

عبارت سوم: غلط

عبارت چهارم: صحیح

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۳ و ۵۵)

۱۶۸-

(لیلا مفسری)

پیدایش قدرت‌های سکولار: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. در نهایت با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفت که به طور رسمی، گسست خود را از دین اعلام کردند.

پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: رشد تجارت، بردگی سیاه‌پوستان آفریقایی و انتقال آن‌ها به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد تا صاحبان ثروت، جایگاه برتری نسبت به زمین‌داران پیدا کنند. دولت‌ها برای تقویت قدرت خود نیاز به سرمایه و پول بازرگانان داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت ناوگان نظامی دولتمردان بودند و بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۱۶۹-

(الهام میرزایی)

ظرف رشد و تحول موجودات جهان طبیعی، زمان و مکان است و موجوداتی که هویت مشترکی دارند، در طول زمان از تاریخی مشابه برخوردارند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۱۰)

۱۷۰-

(آزیتا بیرقی)

عبارت اول: غلط

عبارت دوم: صحیح

عبارت سوم: غلط

عبارت چهارم: صحیح

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۶۳، ۶۷، ۶۹ و ۷۰)

۱۷۱-

(الهام میرزایی)

فرهنگ‌هایی که از عقلانیتهایی (عقل متافیزیکی) که از جهان‌بینی و ارزش‌های کلان دفاع نماید، محروم باشند، نمی‌توانند از لایه‌های بنیادین و هویتی خود دفاع کنند و به نسبت فرهنگ‌های دچار می‌شوند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۱۵)

۱۷۲-

(علی نوری)

جهان انسانی محصول زندگی انسان است و در برابر جهان عینی قرار دارد. در گزینه‌ی «۴» به غلط به جای عینی از واژه‌ی فرهنگی استفاده شده است.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۷۳-

(علی نوری)

برخی جهان عینی را به طبیعت محدود می‌کنند. این گروه، جهان طبیعت را در برابر جهان انسانی قرار می‌دهند و با تقسیم جهان انسانی به دو جهان ذهنی و فرهنگی از سه جهان سخن می‌گویند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۷۴-

(علی نوری)

حرکت‌های اعتراض آمیز مذهبی که با عنوان پروتستان‌تیسیم شناخته می‌شوند، در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها، تنها با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگروری تقابل نداشتند. بخشی دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگروری قرار می‌گرفتند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۴۳)

۱۷۵-

(شیوا شریف‌زار)

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در صورتی که هویت فرهنگی خود را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند بار دیگر استقلال سیاسی خود را به دست آورد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۱۸)

۱۷۶-

(شیوا شریف‌زار)

در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره‌ی نفوذ یا دوره‌ی استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۲۱)

۱۷۷-

(کنکور سراسری ۹۳)

هنگامی که جامعه‌ی جهانی، عرصه‌ی حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، نظام جهانی صحنه‌ی تعاملات، گفت‌وگوها یا برخورد‌های فرهنگی و تمدنی خواهد بود و در این صورت، چالش‌ها نیز از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهد بود. زوال تدریجی قدرت کلیسا، منجر به حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند درهم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. بدین منظور، در نخستین مراحل از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند. انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۱، ۵۳، ۵۴ و ۶۵)

۱۷۸-

(کنکور سراسری ۹۴)

مراحل تکوین نظام نوین جهانی:

(۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ شد. در نهایت با انقلاب فرانسه، دولت‌هایی شکل گرفت که به طور رسمی، گسست خود را از دین اعلام کردند.

(۲) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: صنعت، عنصر دیگری بود که بر فرایند انباشت ثروت و موقعیت سرمایه‌داران افزود.

(۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری: کشورهای غربی، برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند درهم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

(۴) ادغام جوامع در نظام جهانی استعمار

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۵۳، ۵۴ و ۵۷)

۱۷۹-

(آزیتا بیرقی)

نشر و گسترش اسلام متکی بر قدرت سیاسی و نظامی آن نبود. بسط و گسترش فرهنگ اسلامی، مرهون قوت و قدرت فرهنگی آن بود و ایرانیان، اجبار و الزامی به مسلمان شدن نداشتند و به تدریج اسلام را پذیرفتند. همان‌گونه که مسلمانان آسیای جنوب شرقی که اینک قریب یک چهارم جمعیت جهانی اسلام را تشکیل می‌دهند، فارغ از قدرت سیاسی اسلام، از طریق تجارت، با فرهنگ اسلامی آشنا شدند و به آن روی آوردند.

در دو سده‌ی نوزدهم و بیستم، نظامات سیاسی، اقتصادی جدیدی شکل گرفت و این نظامات، جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد.

زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. در نهایت با انقلاب فرانسه، دولت‌هایی شکل گرفت که به طور رسمی، گسست خود را از دین اعلام کردند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۸۰-

(الهام میرزایی)

دولت - ملت‌های جدید، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی نوینی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند و هویت آن‌ها اغلب ناسیونالیستی و قوم‌گرایانه است. لیبرالیسم را اباحت و مباح دانستن همه‌ی امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده‌اند و این به معنای آزادی انسان‌ها از همه‌ی ارزش‌هایی است که مستقل از او باشد و به معنای مبدأ بودن آدمی برای همه‌ی ارزش‌هایی است که به خواست او شکل می‌گیرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۴۸، ۶۳ و ۶۴)

فلسفه‌ی سال چهارم

۱۸۱-

(موسی اکبری)

در واقع این پرسش که چگونه و با تکیه بر کدام مبانی و روش‌ها می‌توان طبیعت را شناخت و به این شناسایی اعتماد کرد، به پاسخی قانع‌کننده نیاز دارد که تنها از فلسفه انتظار می‌رود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: احکام و عوارض مطلق وجود صحیح است.

گزینه‌ی «۳»: فلسفه به دنبال شناخت وجود اشیا است، نه خود آن‌ها.

گزینه‌ی «۴»: صفت حیات در علمی غیر از فلسفه (زیست‌شناسی) بررسی می‌شود. (فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌های ۱، ۳ و ۴ و ۱۶)

۱۸۲-

(ممیر مهرثی)

توجه آدمی در غالب اوقات عمر، بیش‌تر معطوف به امور مادی و امور متعلق به فطرت اول است؛ نه فطرت ثانی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: فطرت ثانی آدمی را به پرسش درباره‌ی حقیقت وجود برمی‌انگیزد؛ نه پرسش‌هایی با موضوعات متنوع.

گزینه‌ی «۳»: این فطرت انسان را به گوهر و حقیقت وجود خویش نزدیک می‌سازد.

گزینه‌ی «۴»: فطرت ثانی آدمی را به یک‌باره به حیرت و شگفتی دچار می‌کند. (فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۸۳-

(معمربارق مهنی)

متون اسلامی همواره جهان‌شناسی به خصوصی را عرضه می‌کند که با معرفت فلسفی، هم‌افق و سازگار است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌ی ۱۵)

۱۸۴-

(ممیر مهرثی)

نظام فلسفی اسلامی ضمن برخورداری از آرای افلاطون و به خصوص ارسطو، اندیشه‌های جدیدی را دربرداشت که سبب گسترش هریک از نظام‌های فلسفی گذشته می‌شد.

نکته: نظام فلسفی اسلامی با تکیه بر کتاب و سنت تأسیس گشت.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌ی ۲۲)

۱۸۵-

(موسی اکبری)

اگر پیدایش یک حادثه بدون دلیل و علت جایز باشد، در همه وقت و تحت هر شرایطی می‌توان وقوع هر حادثه‌ای را انتظار داشت که این خود برابر با عدم وجود ضابطه و قانون است. از آن رو که اگر هیچ ضابطه و قانونی وجود نداشته باشد، علمی پدید نخواهد آمد. پس نفی اصل علت مرادف با نفی هر نوع علم و دانش است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمات مشاء، صفحه‌ی ۳۴)

۱۸۶-

(فاطمه شومیری)

براهینی که حکم می‌کند واجب‌الوجود واحد است، اجازه نمی‌دهد که وجود ماسوی را واجب بدانیم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: حادث بودن، صفتی نیست که به ذات شی برگردد.

گزینه‌ی «۲»: ماوراء طبیعت نیز حادث است.

گزینه‌ی «۴»: منظور از حدوث آن است که چیزی قبل از وجودش، معدوم باشد. (فلسفه‌ی سال چهارم، کلمات مشاء، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۱۸۷-

(الله ففیری)

در صورتی که نسبت بین ماهیت و وجود ضرورت باشد، موضوع ضرورتاً وجود دارد و واجب‌الوجود نامیده می‌شود. اما در صورتی که نسبت بین ماهیت و وجود عدم ضرورت باشد، دو حالت پدید می‌آید؛ ممتنع‌الوجود و ممکن‌الوجود. در ممتنع‌الوجود وجود هرگز نمی‌تواند بر آن عارض شود؛ پس ضرورتی بین موضوع و وجود نیست؛ بلکه ضرورت بین موضوع و عدم است. اما در ممکن‌الوجود ذات نه از وجود ابا دارد و نه از عدم که در این حالت نیز ضرورتی وجود ندارد، پس نسبت بین ماهیت و وجود آن یا ضرورت است یا عدم ضرورت.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: به موضوعی ممتنع‌الوجود گویند که محمول وجود هرگز نمی‌تواند بر آن عارض شود.

گزینه‌ی «۳»: دو ضرورت از موضوع سلب می‌شود، ضرورت وجود و ضرورت عدم؛ چرا که در رابطه‌ی امکانی موضوع ذاتی است که نه از وجود ابا دارد و نه از عدم.

گزینه‌ی «۴»: مفهوم وجود در خارج است که صفت امتناع را نمی‌پذیرد؛ اما در عالم ذهن، حکما سه قسم رابطه بین موضوع و محمول در نظر گرفته‌اند که عبارتند از: وجوب و امکان و امتناع.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمات مشاء، صفحه‌های ۳۰، ۳۱، ۳۹ و ۴۰)

۱۸۸-

(الله ففیری)

وجود، ذاتی ماهیات نیست؛ چرا که اگر ذاتی ماهیات بود، تصور ماهیات بدون وجود ممکن نبود؛ اما دیده می‌شود که وجود از ماهیات سلب می‌شود؛ مثلاً «ققنوس معدوم است». در نتیجه وجود برای ماهیات بدیهی نیست و ماهیات برای موجود شدن، نیازمند علتی هستند؛ چرا که ممکنات به حسب ذات و ماهیت خویش نه ضرورت وجود دارند و نه امتناع وجود؛ پس می‌طلبند که موجودی دیگر به مثابه‌ی علت، آن‌ها را از حد تساوی خارج سازد و به عرصه‌ی وجود وارد کند؛ پس برای این که وجود بر ماهیت عارض شود (مغایرت وجود و ماهیت)، نیازمند علتی است و این معلولیت وجود را در این نظریه نشان می‌دهد. معلولیت وجود واجب‌الوجود، محال است؛ پس اصل مغایرت وجود و ماهیت، در رابطه با واجب‌الوجود صدق نمی‌کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۲»: اگر وجود واجب‌الوجود، معلول ذات و ماهیت واجب‌الوجود باشد، نتیجه می‌شود که ذات واجب‌الوجود قبل از وجود واجب‌الوجود تحقق داشته است؛ زیرا علت بر معلول تقدم وجودی دارد. این امر به تقدم شیء بر نفس خود می‌انجامد؛ یعنی واجب‌الوجود هم علت خودش است و هم معلول خود که دور نامیده می‌شود و وقوع دور محال است.

گزینه‌ی «۳»: استدلال کافی نیست و گزینه‌ی «۴» کامل‌تر است. هم‌چنین بدیهی بودن یا نبودن وجود واجب‌الوجود، محل مناقشه است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمات مشاء، ترکیبی)

۱۸۹-

(الله فطری)

هرگاه یکی از اجزاء علت تامه (علت ناقصه) مفقود باشد، کفه‌ی عدم شیء سنگینی خواهد کرد؛ پس شیء دیگر در حالت استوا نیست و این عبارت نادرست است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۰)

۱۹۰-

(موسی اکبری)

این اصل که علت بر معلول خود تقدم وجودی دارد و معلول در مرحله و مرتبه‌ای بعد از علت قرار گرفته است، مربوط به «برهان فارابی» است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۴۳ و ۴۵)

۱۹۱-

(مهمربارق مفسنی)

اصل علیت و فروع آن اصولی کلی و جهان شمول‌اند که نه از طریق تجربه، بلکه با تأملات عقلانی به دست می‌آیند. این‌ها قوانین فلسفی هستند که کلیت و ضرورت خود را از نیروی عقل دریافت کرده‌اند و می‌توانند مبنای شناخت تجربی قرار بگیرند.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۵۰)

۱۹۲-

(فاطمه شومیری)

با اعتقاد به «اصول ضروری و کلی حاکم بر هستی» باید گفت تجربه‌ی علمی امری بی‌اعتبار نیست و می‌توان آن را به همه‌ی موارد تجربه نشده نیز سرایت داد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۵۱)

۱۹۳-

(عمیر مهرثی)

«رساله جمع بین رأی دو حکیم» در واقع زمینه‌ای است برای این‌که فارابی آرای خود را به مثابه‌ی فلسفه‌ی درست بیان کند و به همین جهت نه یک پژوهش فلسفی صرف برای شناساندن تفکر دو حکیم بزرگ یونان، بلکه طرح تأسیس فلسفه‌ی اسلامی است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۹۴-

(عمیر مهرثی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: آگاهی از علوم مختلف برای زعیم لزومی ندارد.
گزینه‌ی «۳»: او باید احکام و شرایع را از منبع حق دریافت کند؛ حق وضع آن را ندارد.

گزینه‌ی «۴»: زعیم مدینه‌ی فاضله باید به اعلا درجه‌ی سعادت بشری یعنی اتصال با ملک وحی یا عقل فعال رسیده باشد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۶۲)

۱۹۵-

(الله فطری)

همه‌ی موجودات به نحوی خلق شده‌اند که سهم و اثر خاصی در حفظ نظام طبیعت دارند. همه‌ی موجودات جهان در وجود و آثار خود به فیض و عنایت دائمی خداوند نیازمندند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: علم حقیقی به هر چیز در پرتو ارتباط آن با مبدأ وجود حاصل می‌شود. مبدأ درونی اشیا سبب حرکت و سکون آن‌هاست.

گزینه‌ی «۳»: منظور از جهان طبیعت قلمرو فیض حق و مرتبه‌ای از جهان هستی است که ما را به شناخت واجب‌الوجود و نظام احسن جهان نزدیک‌تر می‌کند. (نه برعکس)

گزینه‌ی «۴»: در نظر ابن‌سینا، جهان‌شناسی شناخت قوانین طبیعت از طریق تجربه و آزمایش نیست؛ بلکه شناختی است که به مدد اصول اثبات شده‌ی مابعدالطبیعه حاصل آمده و غایت آن درک جهان طبیعت است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۹۶-

(موسی اکبری)

منظور از قلمرو فیض حق، جهان طبیعت است. فلسفه‌ی مشرقی که از دید ابن‌سینا، علم خواص نامیده می‌شود، بر صورت باطنی حکمت، وظیفه مجردات، مضامین عرفانی تأکید دارد اما توجه به طبیعت در قلمرو فلسفه‌ی مشائی او است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۷۶)

۱۹۷-

(عمیر مهرثی)

هر اندازه نفس آدمی به کمالات بیش تری آراسته شود و از طریق تزکیه و تهذیب به مراتب بالاتری از مجرد ارتقا یابد، تناسب او با عالم هستی آشکارتر می‌شود. مانوس شدن انسان با نظام جهان، او را برای کسب فیوضات عالم بالا آماده‌تر می‌کند. این انس بر پایه‌ی عشق جاری در عالم هستی است. هم‌چنین ممکنات همیشه شایق به کمالات و مشتاق به خیرات هستند و برحسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان هستند. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای وجود ممکنات است، عشق می‌نامیم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: رابطه‌ی انسان و جهان رابطه‌ای خصمانه نیست؛ انسان برای نابودی جهان خلق نشده است.

گزینه‌ی «۳»: بوعلی سینا عشق را علت پیدایش جهان می‌داند.

گزینه‌ی «۴»: اطاعت از احکام شریعت و انجام فرایض و عبادت‌ها و مراعات زهد و ریاضت، انسان را با نظام جهان بیش‌تر مانوس می‌سازد. پس خود انسان باید به این مسائل بپردازد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۱۹۸-

(الله فطری)

همان‌طور که در بدن قلب بر همه‌ی اعضا ریاست دارد و مواد لازم را برای سوخت و ساز اعضاء و دستگاه‌های بدن، به اندازه‌ی ظرفیت و نیاز به آن‌ها می‌رساند، در مدینه‌ی فاضله نیز کسی هست که بر دیگران ریاست می‌کند و ریاست او عین برقراری نظام عدل و توزیع عادلانه‌ی امکانات اجتماعی است. هر کدام از اعضاء، برحسب استعدادهای خاص خود، موقعیتی را در مدینه احراز می‌کند که با نظام و سازمان مدینه هماهنگ است و در نتیجه مدینه‌ی فاضله به حیات خود ادامه می‌دهد. توجه شود که گزینه‌ی «۲» به خودی خود صحیح است اما به این تمثیل ربطی ندارد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۶۰)

۱۹۹-

(موسی اکبری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: آن‌ها اولین مخالفان نبودند. قبل از آن‌ها گروه‌هایی از علما و فقها و اهل تصوف با فلاسفه مخالفت داشتند.

گزینه‌ی «۲»: این مکتب کلامی نهضتی ضد عقلی بود که هدف خود را زدودن عناصر غیراسلامی از ساحت اسلام معرفی می‌کرد.

گزینه‌ی «۴»: تمامی عناصر غیراسلامی را میراث یونانیان نمی‌دانستند؛ بلکه میراث یونانیان قسمت و ویژه‌ای از این عناصر بود.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۲۰۰-

(موسی اکبری)

امام محمد غزالی پرچمدار مخالفت با فلسفه‌ی مشایی بود. همه‌ی شرایط لازم علمی و معنوی به اضافه‌ی فصاحت و بلاغت در او جمع شده بود تا بتواند علم مخالفت با فلسفه را برافرازد و تیشه به ریشه‌ی آن بزند. پس به همین منظور ابتدا کتاب «مقاصد الفلاسفه» را در تلخیص آرای فیلسوفان مشایی نگاشت.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: تأثیر غزالی به اندازه‌ای بود که فلسفه‌ی مشایی در سرزمین‌های شرقی اسلام به‌جز ایران رو به افول نهاد.

گزینه‌ی «۲»: بسیاری از ایرادات غزالی و فخر رازی به حکمت مشاء وارد نبود؛ نه هیچ‌کدام از آن‌ها.

گزینه‌ی «۳»: حمله‌ی او به فلسفه‌ی مشاء جنبه‌ی استدلالی آن را تضعیف کرد، نه جنبه‌های دیگر.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)